

VIỆN HÀN LÂM
KHOA HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM
HỌC VIỆN KHOA HỌC XÃ HỘI

VŨ XUÂN HÒA

NGHIÊN CỨU ÁP DỤNG TIÊU CHUẨN ASEAN
TRONG PHÁT TRIỂN DU LỊCH
TẠI THỪA THIÊN - HUẾ

Ngành : Kinh tế quốc tế

Mã số : 9.31.01.06

TÓM TẮT LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

HÀ NỘI - 2026

Công trình đã hoàn thành tại:

HỌC VIỆN KHOA HỌC XÃ HỘI
VIỆN HÀN LÂM KHOA HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM

Tập thể hướng dẫn khoa học:

PGS.TS. Phạm Thái Quốc

TS. Nguyễn Ngọc Lan

Phản biện 1: **PGS.TS Nguyễn Việt Dũng**

Phản biện 2: **PGS.TS Nguyễn Xuân Trung**

Phản biện 3: **GS.TS Tô Trung Thành**

Luận án sẽ được bảo vệ trước hội đồng chấm luận án cấp
Học viện, tổ chức tại Học viện khoa học xã hội.

Vào hồi giờ, ngày tháng năm 2026

Có thể tìm đọc luận án tại:

- Thư viện Học viện Khoa học xã hội
- Thư viện Quốc Gia Việt Nam

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Trong bối cảnh toàn cầu hóa và hội nhập kinh tế quốc tế ngày càng sâu rộng, du lịch không chỉ là một ngành kinh tế dịch vụ đơn thuần mà đã trở thành một trụ cột chiến lược thúc đẩy tăng trưởng kinh tế, chuyển dịch cơ cấu lao động, quảng bá hình ảnh quốc gia và tăng cường lưu văn hóa giữa các quốc gia, khu vực. Đối với Việt Nam, du lịch được xác định là ngành kinh tế mũi nhọn, có vai trò lan tỏa lớn đến nhiều lĩnh vực khác. Tuy nhiên, để phát triển du lịch theo hướng bền vững, nâng cao năng lực cạnh tranh và đáp ứng yêu cầu hội nhập khu vực, việc tiếp cận và áp dụng các bộ tiêu chuẩn chung, đặc biệt là tiêu chuẩn ASEAN, là yêu cầu mang tính tất yếu. Đây không chỉ đơn thuần là giải pháp kỹ thuật nâng cao chất lượng dịch vụ, mà còn là công cụ định vị thương hiệu quốc gia trong chuỗi giá trị du lịch toàn cầu.

Hợp tác phát triển du lịch ASEAN không chỉ nhằm gia tăng năng lực cạnh tranh của từng quốc gia mà còn hướng tới mục tiêu xây dựng ASEAN thành một điểm đến thống nhất, chất lượng cao và bền vững. Để hiện thực hóa mục tiêu này, các nước thành viên đã thống nhất xây dựng và áp dụng bộ tiêu chuẩn du lịch dựa trên hai nhóm chính: (1) tiêu chuẩn về đào tạo nghề và (2) tiêu chuẩn về sản phẩm, điểm đến. Việc chuẩn hóa này là giải pháp chiến lược giúp hài hòa chất lượng dịch vụ và tối ưu hóa chi phí thông qua nỗ lực tập thể. Bám sát "Chiến lược Du lịch ASEAN

giai đoạn 2016 - 2025" và sự hỗ trợ từ Ngân hàng Phát triển Châu Á (ADB), tính đến hết quý I năm 2025, Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á (ASEAN) đã ban hành 08 bộ tiêu chuẩn bao gồm: Khách sạn xanh, Nhà ở có phòng cho khách du lịch thuê (Homestay), Du lịch cộng đồng, Sản phẩm du lịch bền vững, Địa điểm tổ chức MICE, Thành phố du lịch sạch, Nhà vệ sinh công cộng và Dịch vụ Spa.[81] Trong giai đoạn chuyển giao chiến lược hiện nay, việc chuyển hóa các tiêu chuẩn này từ khung lý thuyết chung của khu vực thành hành động thực tiễn tại các điểm đến cụ thể đang trở thành thước đo cho năng lực hội nhập của mỗi địa phương.

Thừa Thiên - Huế là một trung tâm du lịch văn hóa, di sản và sinh thái quan trọng của Việt Nam, sở hữu cảnh quan thiên nhiên đa dạng cùng bản sắc văn hóa đặc trưng thông qua hệ thống các di sản văn hóa vật thể và phi vật thể phong phú. Các tiêu chuẩn ASEAN với trọng tâm là chất lượng, an toàn, bền vững có thể được xem là khung tham chiếu quan trọng để Thừa Thiên - Huế rà soát, điều chỉnh và nâng cao hiệu quả phát triển du lịch. Cụ thể, việc áp dụng đồng bộ các tiêu chuẩn ASEAN sẽ giúp địa phương nâng cao chất lượng điểm đến, đảm bảo sự an toàn và trải nghiệm tối ưu cho du khách. Đây là cơ sở quan trọng để củng cố uy tín thương hiệu du lịch Thừa Thiên - Huế, khẳng định vị thế là một điểm đến tin cậy và đạt chuẩn trong khu vực. Việc áp dụng tiêu chuẩn ASEAN trong phát triển du lịch không chỉ là bước đi

chiến lược để thực hiện hóa quy hoạch quốc gia, đảm bảo tính liên kết vùng mà còn giúp nâng cao năng lực cạnh tranh của điểm đến.

Tuy nhiên, thực tiễn triển khai tại Thừa Thiên - Huế đang đặt ra những nghịch lý và thách thức mang tính hệ thống. Trên thực tế, một số tiêu chuẩn ASEAN trong phát triển du lịch áp dụng tại Thừa Thiên - Huế được đánh giá là khó đạt được. Sự khó khăn này bắt nguồn từ mâu thuẫn nội tại giữa tính nghiêm ngặt, hiện đại của các tiêu chí kỹ thuật chuẩn hóa quốc tế và khu vực, với đặc thù riêng biệt của một đô thị di sản cốt lõi cần được bảo tồn nghiêm ngặt. Bên cạnh đó, các rào cản về nguồn lực đầu tư, năng lực thích ứng của cộng đồng và cơ chế quản trị điểm đến cũng đang là những nút thắt lớn. Thực tế này đặt ra yêu cầu cấp bách phải có những giải pháp tốt hơn nữa nhằm đáp ứng nhu cầu ngày càng cao của du khách và nâng tầm vị thế du lịch địa phương.

Mặt khác, tổng quan các công trình nghiên cứu cho thấy, mặc dù các chủ đề về du lịch bền vững tại Thừa Thiên - Huế đã được tiếp cận rộng rãi, nhưng chưa có nghiên cứu nào đánh giá một cách toàn diện, hệ thống về cơ chế thích ứng và lộ trình đồng bộ hóa hệ thống tiêu chuẩn ASEAN vào một mô hình điểm đến mang tính đặc thù cao như Huế. Đây chính là khoảng trống lý luận và thực tiễn lớn cần được khỏa lấp. Từ thực trạng trên, đây cũng là lí do tác giả lựa chọn đề tài **“Nghiên cứu áp dụng tiêu chuẩn ASEAN trong phát triển du lịch tại Thừa Thiên - Huế”** để làm luận án tiến sĩ.

Để giải quyết những vấn đề nêu dẫn chứng trên, Luận án tập trung vào trả lời các câu hỏi nghiên cứu sau: (1) Thừa Thiên - Huế đã áp dụng được những tiêu chuẩn ASEAN nào trong phát triển du lịch và kết quả thực tế đạt được ra sao? (2) Những khó khăn, rào cản mang tính bản chất và hệ thống khi triển khai áp dụng tiêu chuẩn ASEAN trong phát triển du lịch tại Thừa Thiên - Huế là gì? (3) Thừa Thiên - Huế cần có những giải pháp và lộ trình chiến lược gì để thúc đẩy áp dụng hiệu quả, đồng bộ tiêu chuẩn ASEAN trong phát triển du lịch?

2. Mục đích và mục tiêu nghiên cứu

2.1 Mục đích nghiên cứu

Mục đích nghiên cứu của Luận án là làm rõ cơ sở lý luận và thực tiễn để đề xuất hệ thống giải pháp mang tính chiến lược và khả thi nhằm thúc đẩy việc áp dụng tiêu chuẩn ASEAN trong phát triển du lịch tại Thừa Thiên - Huế. Qua đó, hướng tới việc chuẩn hóa chất lượng sản phẩm, dịch vụ du lịch, nâng cao năng lực cạnh tranh của điểm đến Thừa Thiên - Huế trong bối cảnh hội nhập quốc tế và phát triển du lịch bền vững, phù hợp với mục tiêu của Nghị quyết số 54-NQ/TU của Bộ Chính trị về xây dựng và phát triển Thừa Thiên - Huế đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045.[2]

2.2 Mục tiêu nghiên cứu

Mục tiêu tổng quát: Xác định lộ trình thích ứng tối ưu nhằm đồng bộ hóa hệ thống tiêu chuẩn ASEAN vào thực tiễn phát triển du lịch mang tính đặc thù (đô thị di sản) tại Thừa Thiên - Huế.

Mục tiêu cụ thể:

Mục tiêu 1: Hệ thống hóa và làm rõ cơ sở lý luận về quản lý chất lượng điểm đến du lịch bền vững theo tiêu chuẩn ASEAN; tổng hợp các bài học kinh nghiệm thực tiễn có giá trị tham chiếu trong và ngoài nước.

Mục tiêu 2: Phân tích, đánh giá toàn diện thực trạng áp dụng 08 bộ tiêu chuẩn ASEAN trong phát triển du lịch tại Thừa Thiên - Huế giai đoạn 2016 - 2025; nhận diện rõ những kết quả đạt được, những hạn chế và đặc biệt là các khó khăn, rào cản cốt lõi.

Mục tiêu 3: Lượng hóa và làm rõ cơ chế tác động của các yếu tố chủ quan (quản lý nhà nước, năng lực doanh nghiệp, chất lượng nhân lực) và khách quan (văn hóa - xã hội, nhu cầu thị trường) đến tiến trình áp dụng tiêu chuẩn ASEAN tại địa phương.

Mục tiêu 4: Đề xuất hệ thống giải pháp đồng bộ và xây dựng lộ trình chiến lược định hướng đến năm 2030 nhằm thúc đẩy áp dụng hiệu quả tiêu chuẩn ASEAN, nâng cao năng lực cạnh tranh và đóng góp vào việc hoàn thiện chính sách quản lý điểm đến du lịch bền vững.

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

3.1 Đối tượng nghiên cứu

Một số vấn đề lý luận và thực tiễn liên quan đến việc áp dụng tiêu chuẩn ASEAN trong phát triển du lịch tại Thừa Thiên - Huế. Trọng tâm là hoạt động triển khai áp dụng tiêu chuẩn ASEAN tại các tổ chức, doanh nghiệp kinh doanh du lịch và đơn vị quản lý điểm đến du lịch tại Thừa Thiên - Huế.

3.2 Phạm vi nghiên cứu

Phạm vi không gian tại địa bàn Thừa Thiên - Huế trước đây và thành phố Huế hiện nay.

Phạm vi nội dung là hoạt động triển khai áp dụng tiêu chuẩn ASEAN tại các tổ chức, doanh nghiệp kinh doanh du lịch và đơn vị quản lý điểm đến du lịch tại Thừa Thiên - Huế.

Phạm vi thời gian với dữ liệu thứ cấp, thu thập số liệu tổng hợp từ năm 2016 đến trước ngày 01/07/2025 khi Nghị quyết số 202/2025/QH15 ngày 12/6/2025 của Quốc hội về việc sắp xếp đơn vị hành chính cấp tỉnh năm 2025 có hiệu lực.[37] Tương ứng với phạm vi thời gian của Chiến lược phát triển du lịch ASEAN 2016 - 2025; Dữ liệu sơ cấp, thông qua khảo sát thực tế trong khoảng thời gian thực hiện đề tài Luận án từ tháng 01 năm 2021 đến 01/07 năm 2025; Đề xuất giải pháp định hướng đến năm 2030.

4. Phương pháp luận và phương pháp nghiên cứu

4.1 Phương pháp luận

Để giải quyết thấu đáo mục đích và các mục tiêu nghiên cứu, luận án được đặt trên nền tảng phương pháp luận khoa học hiện đại, kết hợp đồng bộ các hướng phương pháp luận sau:

Tiếp cận hệ thống: Xem xét ngành du lịch Thừa Thiên - Huế như một phân hệ kinh tế - xã hội nằm trong hệ thống lớn là du lịch quốc gia và khu vực ASEAN. Việc áp dụng tiêu chuẩn ASEAN không cô lập mà đặt trong mối quan hệ hữu cơ với chuỗi cung ứng toàn cầu và định hướng quy hoạch vùng.

Tiếp cận liên ngành: Luận án vận dụng tổng hợp tri thức và công cụ cốt lõi của chuyên ngành kinh tế quốc tế, kết hợp với cách tiếp cận liên ngành bao gồm kinh tế du lịch, quản trị kinh doanh (quản trị chất lượng dịch vụ), địa lý du lịch, văn hóa học,.... Điều này giúp giải quyết mâu thuẫn giữa tính kỹ thuật của tiêu chuẩn chuẩn hóa quốc tế với đặc thù bảo tồn đô thị di sản.

Tiếp cận phát triển bền vững: Tiếp cận vấn đề theo hướng đa chiều dựa trên việc tích hợp ba trụ cột phát triển bền vững (kinh tế, xã hội và môi trường) vào chiến lược chuẩn hóa du lịch.

Tiếp cận thực tiễn và định hướng hành động: Nghiên cứu đi từ thực trạng khó khăn, vướng mắc của các tác nhân (nhà quản lý, doanh nghiệp, cộng đồng) để tìm ra bản chất của rào cản, từ đó đưa ra các giải pháp có địa chỉ thực thi rõ ràng, khả thi cho địa phương

4.2 Phương pháp nghiên cứu

Luận án tiếp cận vấn đề theo hướng đa chiều nhằm giải quyết thấu đáo các câu hỏi nghiên cứu. Phương pháp được lựa chọn nhằm đảm bảo tính đồng bộ trong việc tích hợp ba trụ cột phát triển bền vững (kinh tế, xã hội và môi trường) vào chiến lược quy hoạch và chuẩn hóa dịch vụ du lịch. Cách tiếp cận này đặc biệt phù hợp trong bối cảnh du lịch Thừa Thiên - Huế đang chịu sự chi phối song hành bởi khung pháp lý quốc gia và các cam kết hội nhập khu vực (ASEAN). Cụ thể, các phương pháp nghiên cứu phổ biến và hiện đại của khoa học xã hội nhằm đảm bảo tính toàn diện, bao gồm:

Phương pháp thu thập và phân tích dữ liệu: Thu thập số liệu thống kê tổng hợp từ năm 2016 đến trước ngày 01/07/2025 từ Tổng cục Thống kê; Sở Du lịch tỉnh Thừa Thiên - Huế; Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam; các báo cáo chiến lược của ASEAN và Ngân hàng Phát triển Châu Á (ADB). Dữ liệu được xử lý bằng phương pháp phân tích tổng hợp, phân tích xu hướng để làm rõ bối cảnh. Thu thập trực tiếp thông qua phỏng vấn sâu và điều tra bảng hỏi thực địa. Dữ liệu được làm sạch, mã hóa và xử lý để phân tích, kiểm định độ tin cậy.

Phương pháp so sánh và đối sánh: Được sử dụng để đối chiếu các chỉ tiêu kỹ thuật khắt khe trong 08 bộ tiêu chuẩn ASEAN trong phát triển du lịch với các quy định hiện hành trong hệ thống tiêu chuẩn quốc gia Việt Nam (TCVN) và thực tế năng lực đáp ứng của du lịch Thừa Thiên - Huế. Từ đó thực hiện phân tích khoảng trống nhằm định vị vị thế hiện tại của điểm đến.

Phương pháp chuyên gia: Tác giả tiến hành tham vấn và phỏng vấn sâu các chuyên gia đầu ngành về kinh tế du lịch, các nhà khoa học, và lãnh đạo các cơ quan quản lý nhà nước (Sở Du lịch Thừa Thiên - Huế, Trung tâm Bảo tồn Di tích Cố đô Huế...). Mục đích nhằm tranh thủ ý kiến chuyên môn sâu về cơ chế quản trị điểm đến, rào cản thể chế và tính khả thi của các giải pháp đề xuất.

Phương pháp dự báo: Vận dụng các mô hình dự báo kinh tế du lịch kết hợp phương pháp ngoại suy xu hướng nhằm dự báo nhu cầu thị trường, xu hướng chuyển dịch tiêu chuẩn hóa du lịch toàn cầu và khu vực ASEAN giai đoạn đến năm 2030. Từ đó làm căn cứ xây dựng lộ trình thích ứng chủ động cho Thừa Thiên - Huế.

Phương pháp điều tra, khảo sát bằng bảng hỏi: Nhằm phục vụ trực tiếp cho việc đánh giá thực trạng và lượng hóa các rào cản khi áp dụng tiêu chuẩn ASEAN trong phát triển du lịch tại Thừa Thiên - Huế.

5. Đóng góp mới về lý luận và thực tiễn của luận án

5.1 Đóng góp mới về mặt lý luận

Luận án hệ thống hóa và làm rõ cơ sở khoa học của việc áp dụng tiêu chuẩn ASEAN trong điều kiện cụ thể địa phương Thừa Thiên - Huế (Việt Nam) về phát triển du lịch, đồng thời xây dựng khung phân tích so sánh với tiêu chuẩn quốc gia để đánh giá tương thích; Về chuyên ngành, Luận án bổ sung dữ liệu thực chứng về triển khai áp dụng tiêu chuẩn ASEAN trong phát triển du lịch tại Thừa Thiên - Huế, làm rõ những yếu tố đặc thù địa phương ảnh hưởng đến quá trình thực thi, đồng thời đề xuất cách tiếp cận gắn tiêu chuẩn khu vực với phát triển bền vững và bảo tồn giá trị văn hóa. Qua đó, Luận án góp phần làm phong phú cơ sở lý luận về phát triển du lịch, đồng thời cung cấp cơ sở khoa học và thực tiễn để đóng góp cho việc hoạch định chính sách, nâng cao chất lượng điểm đến Thừa Thiên - Huế, tạo nền tảng khoa học cho các nghiên cứu tiếp theo về so sánh, đánh giá và thúc đẩy áp dụng tiêu chuẩn ASEAN tại các địa phương khác. Đặc biệt, trong bối cảnh du lịch Việt Nam phát triển mạnh mẽ trong những năm gần đây, việc thực hiện tiêu chuẩn ASEAN vừa là cam kết vừa là hành động nhằm cân bằng, giảm thiểu tác động tiêu cực trong quá trình phát triển du lịch.

5.2 Đóng góp mới về mặt thực tiễn

Luận án phân tích thực trạng về kết quả áp dụng tiêu chuẩn ASEAN của ngành du lịch Thừa Thiên - Huế, giúp các cơ quan lý và doanh nghiệp có cái nhìn cụ thể để điều chỉnh hoạt động. Đề xuất các giải pháp khả thi, nhằm nâng cao chất lượng sản phẩm và dịch vụ du lịch, tăng cường năng lực cạnh tranh của điểm đến du lịch Thừa Thiên - Huế trong bối cảnh hội nhập kinh tế quốc tế và khu vực hiện nay. Đặc biệt, việc tiếp cận tiêu chuẩn ASEAN trong phát triển du lịch được xác định không phải là mục tiêu ngắn hạn, mà là cách tiếp cận từng bước nhằm mang lại lợi ích cho cộng đồng địa phương và các đơn vị, tổ chức, doanh nghiệp thông qua việc phát triển du lịch bền vững, nâng cao thu nhập nhưng vẫn gìn giữ giá trị văn hóa - tự nhiên đặc trưng của cố đô Huế. Phù hợp với Chiến lược nâng tầm dịch vụ du lịch Việt Nam, hướng đến việc kiến tạo nhận thức sâu sắc cho khối quản lý nhà nước và các bên liên quan về tính cấp thiết của việc duy trì quy trình kiểm soát chất lượng gắn liền với phát triển bền vững. Không chỉ dừng lại ở tư duy, nỗ lực này còn nhằm tạo ra sự chuyển biến thực chất về cơ sở hạ tầng đạt chuẩn và tính chuyên nghiệp trong kinh doanh du lịch

6. Cấu trúc của luận án

Ngoài phần Mở đầu; Kết luận; Danh mục các nghiên cứu đã công bố của tác giả có liên quan đến đề tài Luận án; Danh mục tài liệu tham khảo và Phụ lục theo quy định của Học viện; kết cấu

chính của luận án được tổ chức thành 04 chương

Chương 1. Tổng quan về tình hình nghiên cứu liên quan đến đề tài Luận án

Chương 2. Cơ sở lý luận và kinh nghiệm thực tiễn áp dụng tiêu chuẩn ASEAN trong phát triển du lịch

Chương 3. Thực trạng áp dụng tiêu chuẩn ASEAN trong phát triển du lịch tại Thừa Thiên - Huế

Chương 4. Một số kiến nghị, giải pháp thúc đẩy áp dụng tiêu chuẩn ASEAN trong phát triển du lịch tại Thừa Thiên - Huế

Chương 1

TỔNG QUAN VỀ TÌNH HÌNH NGHIÊN CỨU LIÊN QUAN ĐẾN ĐỀ TÀI LUẬN ÁN

1. Hệ thống hóa các nghiên cứu về phát triển du lịch

Chương 1 đã tổng quan và hệ thống hóa toàn diện các công trình nghiên cứu của các học giả trong nước và quốc tế về lĩnh vực phát triển du lịch nói chung.

Nội dung đi từ các nghiên cứu quốc tế, trong nước cho đến các nghiên cứu cụ thể về vấn đề phát triển du lịch tại địa bàn Thừa Thiên - Huế.

2. Tổng quan các nghiên cứu về việc áp dụng tiêu chuẩn ASEAN trong phát triển du lịch

Tác giả rà soát các nghiên cứu liên quan đến tiến trình áp dụng tiêu chuẩn ASEAN trong quản lý và kinh doanh du lịch.

Phân tích, đánh giá các nghiên cứu tại Việt Nam, một số quốc gia trong khu vực và đi sâu vào các nghiên cứu tại Thừa Thiên - Huế.

3. Đánh giá kết quả nghiên cứu đi trước và chỉ ra khoảng trống

Kết quả đạt được

Các công trình đi trước đã cung cấp nguồn dữ liệu thứ cấp phong phú và đóng góp những nền tảng lý luận quan trọng về quản trị

điểm đến, tiêu chuẩn hóa dịch vụ và hội nhập du lịch khu vực, qua đó củng cố vững chắc điểm tựa lý thuyết cho đề tài luận án.

Khoảng trống nghiên cứu

Các công trình hiện có phần lớn tiếp cận vấn đề ở tầm vĩ mô (quốc gia, khu vực) hoặc đi sâu vào các địa bàn trọng điểm kinh tế khác. Do đó, hoàn toàn khuyết thiếu một công trình mang tính hệ thống nhằm đánh giá toàn diện và đề xuất bộ giải pháp chuyên biệt cho việc áp dụng tiêu chuẩn ASEAN trong phát triển du lịch tại một địa phương có tính đặc thù cao về di sản và văn hóa như Thừa Thiên - Huế. Sự thiếu vắng khung phân tích mang tính địa phương hóa này đã đặt ra yêu cầu bức thiết về một nghiên cứu chuyên sâu.

4. Xác định nhiệm vụ của luận án

Từ những khoảng trống đã chỉ ra, luận án xác định nhiệm vụ xây dựng khung đánh giá thực nghiệm để đo lường thực trạng áp dụng tiêu chuẩn ASEAN trong phát triển du lịch trên địa bàn Thừa Thiên - Huế.

Mục tiêu là hệ thống các định hướng chiến lược và đề xuất các giải pháp khả thi nhằm tháo gỡ điểm nghẽn, thúc đẩy quá trình chuẩn hóa và hội nhập của du lịch địa phương.

Nhìn chung, Chương 1 đóng vai trò là cơ sở nền tảng, tái khẳng định tính cấp thiết của đề tài và định hình cấu trúc logic cho toàn bộ nghiên cứu, làm bản lề để triển khai các chương tiếp theo.

Chương 2

CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ KINH NGHIỆM THỰC TIỄN ÁP DỤNG TIÊU CHUẨN ASEAN TRONG PHÁT TRIỂN DU LỊCH

1. Cơ sở lý luận về áp dụng tiêu chuẩn ASEAN trong phát triển du lịch

Hệ thống hóa khái niệm và định nghĩa liên quan

Chương 2 định hình rõ mảng khái niệm cốt lõi liên quan đến tiêu chuẩn ASEAN trong phát triển du lịch. Tác giả trình bày định nghĩa cụ thể về tiêu chuẩn ASEAN và phân tích sâu sắc các nguyên tắc áp dụng mang tính đặc thù của khu vực.

Quy trình và quy định đánh giá đạt tiêu chuẩn ASEAN trong phát triển du lịch

Luận án làm rõ quy trình áp dụng và các quy định đánh giá để đạt tiêu chuẩn ASEAN. Tác giả khẳng định việc áp dụng các tiêu chuẩn này không chỉ là một đòi hỏi tất yếu về mặt kỹ thuật, mà còn đóng vai trò như một đòn bẩy chiến lược thúc đẩy sự phát triển kinh tế - xã hội nói chung và nâng cao năng lực cạnh tranh của ngành du lịch nói riêng.

2. Thực tiễn áp dụng tiêu chuẩn ASEAN trong phát triển du lịch

Kinh nghiệm quốc tế trong triển khai áp dụng tiêu chuẩn ASEAN

Luận án rà soát kinh nghiệm triển khai của một số địa phương và quốc gia trong khu vực. Tiêu biểu như Thái Lan đã xây

dựng hệ thống Tiêu chuẩn Du lịch quốc gia hài hòa với ASEAN (tiệm cận 80-90%) và thực hiện quy trình đánh giá vô cùng nghiêm ngặt thông qua các đơn vị kiểm định độc lập (bên thứ ba).

Thực tiễn áp dụng tiêu chuẩn ASEAN trong phát triển du lịch tại Việt Nam

Tác giả phân tích tình hình triển khai tại Việt Nam và một số địa phương cụ thể. Kết quả cho thấy có sự bất cân xứng lớn về năng lực triển khai giữa các tỉnh thành do khác biệt về kinh tế và nguồn lực. Có địa phương mới tiếp cận được 1 tiêu chuẩn, địa phương dẫn đầu triển khai được 7/8 tiêu chuẩn, nhưng tính đến thời điểm báo cáo, chưa có bất kỳ địa phương nào trên cả nước triển khai áp dụng trọn vẹn 8/8 tiêu chuẩn ASEAN.

3. Bài học rút ra cho Thừa Thiên - Huế khi triển khai áp dụng tiêu chuẩn ASEAN trong phát triển du lịch

Từ những phân tích lý luận và thực tiễn ở trên, tác giả đã đúc kết lại các bài học kinh nghiệm từ các quốc gia trong khu vực và các địa phương trong nước.

Những bài học này là cơ sở quan trọng để Thừa Thiên - Huế có thể soi chiếu, vận dụng một cách linh hoạt, từ đó khắc phục được những hạn chế, bất cập trong quá trình hội nhập và chuẩn hóa chất lượng dịch vụ du lịch tại địa phương.

Nhìn chung, Chương 2 cung cấp nền tảng lý thuyết vững chắc và những dữ kiện thực tiễn sinh động, tạo tiền đề để đi sâu vào phân tích thực trạng của du lịch Thừa Thiên - Huế tại Chương 3 và đề xuất giải pháp ở Chương 4

Chương 3

THỰC TRẠNG ÁP DỤNG TIÊU CHUẨN ASEAN TRONG PHÁT TRIỂN DU LỊCH TẠI THỪA THIÊN - HUẾ

1. Tổng quan về phát triển du lịch Thừa Thiên - Huế

Chương 3 tiến hành khái quát điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội của Thừa Thiên - Huế. Tác giả phân tích năng lực phát triển du lịch của địa phương, khẳng định Huế là một trung tâm du lịch văn hóa, di sản và sinh thái quan trọng của Việt Nam.

Bên cạnh đó là cung cấp các số liệu về doanh thu, tốc độ tăng trưởng, số lượt khách đến Thừa Thiên - Huế trong giai đoạn 2016 - 2025.

2. Quá trình triển khai áp dụng tiêu chuẩn ASEAN trong phát triển du lịch của chính quyền địa phương

Quản lý nhà nước: Phân tích công tác quản lý của nhà nước đối với việc áp dụng tiêu chuẩn ASEAN trong phát triển du lịch, bao gồm các chính sách đã ban hành và các chương trình tập huấn nâng cao nhận thức.

Sự tham gia của cộng đồng: Việc phát triển của mô hình du lịch “homestay” gắn với văn hóa, sinh thái địa phương (như Làng Ngư Mỹ Thạnh trên phá Tam Giang, Làng Thủy Biều, Làng Kim Long,...) đã giúp người dân chủ động nâng cấp không gian sống, xây dựng nhà vệ sinh sạch sẽ để kinh doanh lưu trú du lịch.

3. Quá trình triển khai áp dụng tại ASEAN tại các tổ chức, Doanh nghiệp kinh doanh du lịch trên địa bàn Thừa Thiên – Huế

Nhóm tổ chức, doanh nghiệp kinh doanh lưu trú, nhà hàng và dịch vụ ăn uống: Thống kê và đánh giá hoạt động áp dụng tiêu chuẩn tại các cơ sở lưu trú từ 1 đến 5 sao, nhà hàng và dịch vụ ăn uống.

Nhóm tổ chức, doanh nghiệp kinh doanh lữ hành và điểm đến du lịch: Phân tích hoạt động của các doanh nghiệp lữ hành và các khu, điểm du lịch. Đáng chú ý là sự xuất hiện của các mô hình mới gắn với phát triển bền vững như chuyển đổi xanh trong các "Net Zero Tour" tại Thừa Thiên - Huế.

4. Đánh giá kết quả và những rào cản, thách thức khi triển khai áp dụng tiêu chuẩn ASEAN trong phát triển du lịch

Kết quả đạt được

Tác giả thống kê số lượng các đơn vị, cơ sở đạt tiêu chuẩn ASEAN tại Thừa Thiên - Huế (giai đoạn 2016 - 2025), khẳng định những bước tiến trong việc chuẩn hóa chất lượng dịch vụ

Khó khăn và rào cản

Về nguồn nhân lực: Thách thức lớn nhất không nằm ở sự khéo léo hay lòng hiếu khách của người dân, mà nằm ở "khoảng trống năng lực chuẩn hóa" đối với nhân sự du lịch.

Về tài chính và kỹ thuật: Việc áp dụng một số tiêu chuẩn chuyên sâu gặp rất nhiều khó khăn. Ví dụ: Với Dịch vụ Spa, doanh nghiệp phải đầu tư lớn để nâng cấp toàn diện nhưng mặt

bằng giá dịch vụ tại Huế thấp, du khách không sẵn sàng chi trả cao, khiến thời gian thu hồi vốn kéo dài, làm nản lòng nhà đầu tư.

Về pháp lý và cạnh tranh: Áp lực cạnh tranh giữa các địa phương, quốc gia nội khối và những rào cản trong việc hài hòa hệ thống pháp lý hiện hành.

Phân tích SWOT

Tác giả thực hiện phân tích SWOT để đánh giá toàn diện các Điểm mạnh (Strengths), Điểm yếu (Weaknesses), Cơ hội (Opportunities) và Thách thức (Threats) đối với quá trình phát triển du lịch theo tiêu chuẩn ASEAN tại địa phương.

Nhìn chung, Chương 3 cung cấp một bức tranh thực chứng, khách quan về thành tựu cũng như các điểm nghẽn khi áp dụng tiêu chuẩn ASEAN trong phát triển du lịch tại Thừa Thiên - Huế. Đây là nền tảng bản lề để tác giả đề xuất các giải pháp khả thi ở Chương 4.

Chương 4

MỘT SỐ KIẾN NGHỊ, GIẢI PHÁP THÚC ĐẨY ÁP DỤNG TIÊU CHUẨN ASEAN TRONG PHÁT TRIỂN DU LỊCH TẠI THỪA THIÊN - HUẾ

1. Phân tích bối cảnh và xu hướng phát triển

Luận án phân tích bối cảnh mới của quốc tế, khu vực cùng với các xu hướng phát triển du lịch trên thế giới.

Đây là tiền đề quan trọng, cho thấy việc hội nhập sâu rộng vào Cộng đồng Kinh tế ASEAN (AEC) và chuỗi giá trị du lịch toàn cầu tạo ra lực kéo khách quan buộc địa phương phải đổi mới.

2. Hệ thống giải pháp thúc đẩy áp dụng tiêu chuẩn ASEAN

Nhóm giải pháp đối với cơ quan quản lý nhà nước và chính quyền địa phương

Cần tiến hành luật hóa một cách bài bản, chuyển hóa các bộ tiêu chuẩn của khu vực và quốc tế vào hệ thống tiêu chuẩn quốc gia. Đồng thời, cần quy hoạch quỹ đất, phát triển hạ tầng giao thông kết nối và hạ tầng số đô thị thông minh để tạo bệ phóng cho doanh nghiệp.

Nhóm giải pháp đối với tổ chức, doanh nghiệp kinh doanh du lịch

Tái cấu trúc chuỗi sản phẩm: Chuyển dịch chiến lược từ tăng trưởng dựa trên số lượng sang chú trọng chiều sâu trải nghiệm du lịch, kết hợp bảo tồn tài nguyên nguyên bản với nâng cấp quy trình dịch vụ tiệm cận chuẩn khu vực.

Nâng cấp trải nghiệm tương tác số: Ứng dụng công nghệ tại điểm đến như hệ thống vé điện tử, thanh toán không tiền mặt, thuyết minh tự động bằng AI, và đặc biệt là công nghệ thực tế mở rộng (VR/AR) để tái hiện không gian lịch sử 3D sinh động tại các phế tích.

Phát triển nguồn nhân lực: Thiết lập mô hình du lịch bao trùm, đảm bảo chất lượng nguồn nhân lực đáp ứng yêu cầu của các chuẩn mực khu vực.

Nhóm giải pháp đối với từng tiêu chuẩn ASEAN trong phát triển du lịch tại Thừa Thiên - Huế

Dựa trên kết quả đánh giá thực trạng áp dụng và khảo sát tính khả thi của các tiêu chuẩn ASEAN trong phát triển du lịch tại Thừa Thiên - Huế, hệ thống giải pháp được chia thành hai nhóm chiến lược nhằm tối ưu hóa năng lực cạnh tranh của điểm đến: Giải pháp cho các tiêu chuẩn ASEAN trong phát triển du lịch tại Thừa Thiên - Huế đã đạt; Giải pháp cho các tiêu chuẩn ASEAN trong phát triển du lịch tại Thừa Thiên - Huế chưa đạt

3. Một số kiến nghị đối với các bên liên quan nhằm thúc đẩy áp dụng tiêu chuẩn ASEAN trong phát triển du lịch

Tác giả định hướng phát triển và đề xuất kiến nghị cụ thể cho 4 chủ thể chính trong kinh doanh du lịch:

Đối với cơ quan trung ương (Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam): Đóng vai trò kiến tạo thể chế, điều phối vĩ mô, thiết lập cơ chế kiểm soát chất lượng chéo và tham gia thiết kế các quỹ hỗ trợ kỹ thuật cấp vốn môi cho chuyển đổi xanh.

Đối với chính quyền địa phương (Sở Du lịch, Ủy ban nhân dân tỉnh): Là chủ thể thực thi, cụ thể hóa các tiêu chuẩn thành các chỉ tiêu thi đua, giám sát việc duy trì tiêu chuẩn ASEAN trong phát triển du lịch đã đạt được, cũng như đóng vai trò lãnh đạo truyền thông quảng bá điểm đến xanh, an toàn.

Đối với tổ chức, doanh nghiệp kinh doanh du lịch: Phải xem việc chuẩn hóa là một khoản đầu tư chiến lược chứ không chỉ là chi phí tuân thủ. Doanh nghiệp cần tái thiết kế quy trình quản trị năng lượng, xử lý rác thải và thực thi trách nhiệm xã hội, chia sẻ lợi ích với cộng đồng.

Đối với cộng đồng địa phương: Cư dân là những nguồn lực trực tiếp gìn giữ, trao truyền tính nguyên bản của di sản và là lực lượng giám sát tại chỗ hiệu quả nhất đối với các hành vi xâm hại môi trường, văn hóa.

Đối với chuyên gia và cơ sở đào tạo du lịch: Đóng vai trò

chuyên giao tri thức và phát triển năng lực, giúp các quyết sách về tiêu chuẩn tránh rơi vào hình thức.

Nhìn chung, Chương 4 khẳng định tiến trình áp dụng đồng bộ các tiêu chuẩn ASEAN không chỉ là đòi hỏi mang tính hình thức, mà là lực đẩy mang tính sống còn giúp Thừa Thiên - Huế tái cấu trúc năng lực cạnh tranh và định vị lại thương hiệu điểm đến trong bối cảnh cạnh tranh du lịch hiện nay

KẾT LUẬN

Trên cơ sở hệ thống hóa và phân tích sâu sắc các công trình nghiên cứu trong và ngoài nước, luận án đã hoàn thành mục tiêu thiết lập một khung lý thuyết vững chắc về việc áp dụng tiêu chuẩn ASEAN trong quản trị và phát triển du lịch. Tổng quan tài liệu khẳng định rằng, tiến trình định chuẩn hóa không đơn thuần là công cụ kiểm soát chất lượng dịch vụ, mà còn là "hộ chiếu" chiến lược để ngành du lịch Việt Nam gia tăng năng lực cạnh tranh, hội nhập sâu rộng và khẳng định vị thế trên bản đồ du lịch khu vực. Tuy nhiên, qua quá trình lược khảo, nghiên cứu đã nhận diện một khoảng trống học thuật đáng kể: sự thiếu vắng các phân tích chuyên sâu mang tính thực chứng, gắn chặt tiến trình chuẩn hóa khu vực với đặc thù vi mô của từng điểm đến, đặc biệt là tại Thừa Thiên - Huế (trung tâm du lịch văn hóa, di sản trọng điểm của quốc gia). Nhằm bổ sung cho khoảng trống lý luận và thực tiễn nêu trên, luận án đã triển khai các phương pháp nghiên cứu thực nghiệm nhằm đánh giá toàn diện thực trạng phát triển

du lịch và tiến trình áp dụng bộ tiêu chuẩn ASEAN tại Thừa Thiên - Huế. Những phát hiện từ nghiên cứu đã mang lại các kết luận đa chiều như sau:

Về khoảng cách giữa tiềm năng và thực tiễn áp dụng: Mặc dù Thừa Thiên - Huế sở hữu lợi thế so sánh vượt trội về tài nguyên thiên nhiên và hệ sinh thái di sản văn hóa, song tiến trình nội luật hóa và áp dụng các tiêu chuẩn ASEAN vẫn đang dừng ở mức độ hạn chế và thiếu tính đồng bộ. Sự đứt gãy trong chuỗi cung ứng chuẩn hóa thể hiện rõ nét qua các mảng dịch vụ cốt lõi như: cơ sở lưu trú, mô hình du lịch cộng đồng, hoạt động kinh doanh lữ hành và đặc biệt là công tác phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao.

Về nguyên nhân của những hạn chế: Sự chênh lệch giữa tiêu chuẩn khu vực và năng lực thực thi địa phương xuất phát từ những rào cản mang tính cơ cấu. Trọng tâm là sự thiếu hụt về nhận thức chiến lược của hệ sinh thái các bên liên quan, từ các cơ quan quản lý nhà nước đến cộng đồng doanh nghiệp cung ứng dịch vụ. Bên cạnh đó, sự vắng bóng của các cơ chế giám sát rủi ro, cũng như các chính sách hỗ trợ tài chính và kỹ thuật chuyên biệt đã làm giảm động lực chuyển đổi của các chủ thể tham gia.

Từ việc chẩn đoán các điểm nghẽn thực tiễn, Luận án đã thiết kế và đề xuất một hệ thống giải pháp đồng bộ và khả thi nhằm tối ưu hóa hiệu quả áp dụng tiêu chuẩn ASEAN. Các nhóm giải pháp chiến lược bao gồm: Thúc đẩy công tác truyền thông nâng cao nhận thức và đào tạo nguồn nhân lực theo chuẩn kỹ năng nghề du lịch; Hoàn thiện

quy trình tư vấn và xét chọn các Giải thưởng Du lịch ASEAN nhằm tạo động lực thi đua cho doanh nghiệp; Định hướng phát triển hệ thống sản phẩm du lịch bền vững, gắn với bảo tồn di sản và gia tăng trải nghiệm cho du khách; Tăng cường liên kết vùng và hợp tác công - tư nhằm thiết lập chuỗi giá trị du lịch đạt chuẩn quốc tế.

Về ý nghĩa khoa học và thực tiễn: những đóng góp của luận án mang tính nền tảng kép. Về mặt lý luận, nghiên cứu đã góp phần làm phong phú thêm khung phân tích về quản trị chất lượng điểm đến trong bối cảnh hội nhập. Về mặt thực tiễn, bộ giải pháp được đề xuất là tài liệu tham khảo có giá trị định hướng trực tiếp cho các nhà hoạch định chính sách tại Thừa Thiên - Huế, đồng thời có thể nhân rộng mô hình áp dụng cho các điểm đến mang tính tương đồng tại Việt Nam.

Đặc biệt, định hướng của luận án hoàn toàn tương thích và cộng hưởng mạnh mẽ với các chiến lược vĩ mô của khu vực. Điển hình là sự hội tụ với tầm nhìn ASEAN 2045 và các định hướng trọng tâm được đề cập trong Kế hoạch Cộng đồng Kinh tế ASEAN (AEC) giai đoạn 2026 - 2030. Đề tài đã góp phần cụ thể hóa mục tiêu chiến lược của AEC: coi du lịch là động lực tăng trưởng kinh tế và thu hút đầu tư (với mục tiêu tăng trưởng tối thiểu 5%), qua đó hiện thực hóa thông điệp cốt lõi về việc xây dựng một ngành du lịch ASEAN năng động, bao trùm, có khả năng chống chịu, sẵn sàng cho tương lai và mang lại những giá trị lợi ích thiết thực, bền vững cho cộng đồng dân cư trong toàn khu vực.

DANH MỤC CÔNG TRÌNH NGHIÊN CỨU ĐÃ CÔNG BỐ CỦA TÁC GIẢ LIÊN QUAN ĐẾN ĐỀ TÀI LUẬN ÁN

1. Vũ Xuân Hòa (2023), *“Quản trị nguồn nhân lực xanh theo hướng bền vững tại các khách sạn xanh ASEAN trên địa bàn Vùng Nam Bộ”*, Kỷ yếu Hội thảo khoa học quốc tế *Phát triển bền vững ngành du lịch Vùng Nam Bộ trong bối cảnh mới*, ISBN: 978-604-480-114-8

2. Vũ Xuân Hòa (2025), *“Thực tiễn áp dụng tiêu chuẩn ASEAN trong phát triển du lịch ở các địa phương Việt Nam”*, Tạp chí Quản lý Nhà nước (ISSN e - 2815-5831), <https://www.quanlynhanuoc.vn/2025/05/27/thuc-tien-ap-dung-tieu-chuan-asean-trong-phat-trien-du-lich-o-cac-dia-phuong-viet-nam/>

3. Vũ Xuân Hòa (2025), *“Phát triển du lịch thành phố Huế theo tiêu chuẩn ASEAN: Thực trạng và giải pháp”*, Tạp chí Kinh tế và Dự báo (e - ISSN: 2734 - 9365), số 603/2025, <https://kinhtevadubao.vn/phat-trien-du-lich-thanh-pho-hue-theo-tieu-chuan-asean-thuc-trang-va-giai-phap-31593.html>

4. Vũ Xuân Hòa, Vũ Thị Thu Hiền (2025), *“Practices of ASEAN tourism standards implementation in some Vietnamese localities and lessons learned for Thua Thien Hue in tourism development”*, International Conference Cultural industry with sustainable tourism development in Vietnam in the context of international integration, ISBN: 978-632-607-176-4

5. Vũ Xuân Hòa (2026), *“Kinh nghiệm quốc tế và giải pháp phát triển du lịch thông minh tại Huế nhằm phát huy danh hiệu thành phố văn hóa ASEAN”*, Tạp chí Quản lý Nhà nước (ISSN e - 2815-5831), <https://www.quanlynhanuoc.vn/2026/04/02/kinh-nghiem-quoc-te-va-giai-phap-phat-trien-du-lich-thong-minh-tai-hue-nham-phat-huy-danh-hieu-thanh-pho-van-hoa-asean/>